Hukuk Bölümü 2009/83 E. , 2009/133 K.

- 4925 SAYILI KARAYOLU TAŞIMA KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - KARAYOLU TAŞIMA KANUNU (4925) Madde 26

"İçtihat Metni"

Davacı : B.A. İnş. ve Mak. San. A.Ş.

Vekili : Av. H.İ.Ö.

Davalı : Ulaştırma Bakanlığı

O L A Y : Ulaştırma Bakanlığı Adana Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün 26.3.2008 gün ve 14948 sayılı işlemi ile, davacı şirketin, yetki belgesi olmaksızın karayoluyla yurtiçi eşya taşımacılığı alanında faaliyet gösterdiği tespit edildiğinden, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendi uyarınca 21.3.2008 tarih ve Seri A, 691854 sıra nolu 5000.-YTL İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlendiği, bu para cezasının ödenmesi gerektiği bildirilmiştir.

Davacı vekili, bu işlemin iptali istemiyle adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

İSKENDERUN 1. SULH CEZA MAHKEMESİ; 17.6.2008 gün ve Değişik İş:2008/543 sayı ile, davacı vekilinin, Ulaştırma Bakanlığı Adana Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nce yapılan denetimde yetki belgesi olmadığından bahisle verilen 5000.-YTL para cezasının iptaline karar verilmesini talep ettiği, Ulaştırma Bölge Müdürlüğünce yetki belgesi olmadan taşıma yapma kabahati nedeniyle verilen idari para cezasına karşı 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 30. maddesinde tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurulacağı düzenlendiğinden, görevli mahkemenin idare mahkemesi olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ADANA 2. İDARE MAHKEMESİ; 7.10.2008 gün ve E:2008/1484, K:2008/1232 sayı ile, davanın, yetki belgesi alınmadan karayoluyla yurtiçi eşya taşımacılığı yapıldığının tespit edildiğinden bahisle 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesinin (a) bendi uyarınca 5.000,00YTL idari para cezası verilmesine ilişkin Adana Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün 26.3.2008 günlü, 14948 sayılı işleminin iptali istemiyle açıldığı, 10.7.2003 tarih ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 1, 5 ve 26. maddelerinden söz ederek, 30. maddesinin birinci fıkrasında, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceğine ilişkin hükmün, 8.2.2008 günlü ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 23.1.2008 tarih ve 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 520. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı, dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirkete ait 06 BG 4833 plaka sayılı taşıt ile yetki belgesi almadan eşya taşımacılığı yapıldığının tespit edildiğinden bahisle Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (a) bendi uyarınca Adana Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün 21.3.2008 günlü, A seri, 691854 sıra numaralı, 5.000,00YTL tutarlı idari para cezası karar tutanağının düzenlendiği, Adana Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün 26.3.2008 günlü, 14948 sayılı yetki belgesiz taşıma konulu işleminin tebliği üzerine İskenderun 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nde açılan davada anılan Mahkemenin 17.6.2008 gün ve Değişik İş No:2008/543 sayılı görevsizlik ilamı sonrasında idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığının anlaşıldığı, olayda, dava konusu para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 30. maddesinde 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesi ile yapılan değişiklik ile bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, 8.2.2008 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı Kanun'da intikal hükümlerine yer verilmediği gibi uyuşmazlık konusu para cezasının bu tarihten sonra uygulandığının anlaşıldığı, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, bu Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağından, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınması gerektiği, bu nedenle, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu hükümleri gereğince verilen idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 4.5.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre:

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının adli yargı dosyası ile birlikte davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu

yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinde, idari para cezaları düzenlenmiş; 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu öngörülmüşken, bu madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle, "Bu Kanunda belirtilen idarî para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idarî para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda yapılan değişiklikle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İskenderun 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 17.6.2008 gün ve Değişik İş:2008/543 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 4.5.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.